

Pedagogisch Beleidsplan

Documentnr: 110

Versie: 1.5 juli 2020

Vorige versie: 1.4 januari 2019

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Visie	4
2.1	Reggio Emilia	4
2.2	Dr. Thomas Gordon	4
2.3	Prof. Dr. Sieneke Goorhuis-Brouwer.....	4
3	Missie.....	6
4	Pedagogische Doelen	7
4.1	Het bieden van emotionele en fysieke veiligheid en geborgenheid:.....	7
4.2	Het ontwikkelen van persoonlijke competenties:	11
4.3	Het ontwikkelen van sociale competenties:	18
4.4	Het overdragen van waarden en normen:	18
5	De verschillende groepen.....	20
5.1	Babygroep	20
5.2	Peutergroepen	20
6	Pedagogisch medewerkers	22
6.1	Algemeen	22
6.2	Ondersteuning	22
6.3	Beroepskracht Kind Ratio (BKR).....	22
6.4	Stagiaires en vrijwilligers	23
7	Opendeurenbeleid	24
8	Ouders	26
9	Overdracht gegevens.....	28
10	Tot slot	29
11	Bronnen.....	30

1 Inleiding

Het beleidsplan geeft pedagogisch medewerkers richting en houvast bij het handelen op de groep. Het is een leidraad voor het handelen, maar geen vast document.

Tevens geeft dit beleidsplan ouders inzicht in waar De Vlinderboom voor staat en wat zij van De Vlinderboom kunnen en mogen verwachten.

Het gaat hierbij om de ondersteuning (coaching) van de pedagogisch medewerkers, de professionalisering van de pedagogisch medewerkers op de babygroep, inzicht geven in de momenten waarop er wordt afgeweken van de BKR-regeling (= beroepskracht-kind-ratio) en de koppeling van een vaste mentor (= volgleidster) aan elk kind.

Inmiddels bestaat De Vlinderboom 11 jaar en in die tijd hebben wij ons gespecialiseerd in het jonge kind (0-4 jaar) en dat is in de dagelijkse praktijk van De Vlinderboom ook terug te zien.

Op deze manier onderscheiden wij ons van andere opvangorganisaties die zich op een bredere doelgroep (0-12 jaar) richten.

We zien op het dagverblijf regelmatig kinderen met een (tijdelijke) ontwikkelingsvoorsprong. Tijdens een eerdere studiedag hebben we daarom ook aandacht besteed aan deze “Pientere Peuters”, met als doel goed in te kunnen spelen op de behoeftes van alle kinderen, waarbij het welbevinden van de kinderen altijd voorop blijft staan.

In de afgelopen jaren hebben we veel aandacht besteed aan de visie van Reggio Emilia. We hebben gekeken hoe we ons, bij de voorbereiding van de verschillende activiteiten voor de kinderen, meer kunnen laten inspireren door deze visie. Het doel daarbij is dat de kinderen plezier beleven in de verschillende activiteiten en dat zij uitgedaagd worden om zelf te onderzoeken wat de mogelijkheden van bepaalde materialen zijn. Hierdoor zijn zij meer betrokken bij de activiteit en zijn we meer gericht op het “proces” dan op het “product”.

Gedurende de afgelopen 11 jaar hebben we deze kennis uiteraard steeds in de praktijk gebracht. Om ouders en (nieuwe) medewerkers duidelijk te maken waar wij voor staan, hebben we deze kennis en ervaringen in dit beleidsplan gezet.

Hoewel de kwaliteit al van hoog niveau is, moeten en zullen we steeds kritisch blijven kijken naar de (pedagogische) kwaliteit van De Vlinderboom en zo nodig het beleid hier op aan passen.

De oudercommissie blijft steeds betrokken bij deze ontwikkelingen.

Tineke Musters
Directeur

2 Visie

De basis van onze visie ligt al in de keuze van de naam: De Vlinderboom, een omgeving voor jonge kinderen waar de omstandigheden optimaal zijn om een jonge getalenteerde rups uit te laten groeien tot een prachtige vlinder, die met het grootste vertrouwen de wereld tegemoet kan vliegen.

Groeien is Genieten! Dit is het motto dat wij hierbij hanteren.

Om deze omgeving zo optimaal mogelijk in te richten maken wij gebruik van 3 grote inspiratiebronnen:

2.1 *Reggio Emilia*

De Reggio-benadering wordt wel eens de pedagogiek van het luisteren genoemd, in plaats van het vertellen. De gedachte van Reggio Emilia is: Kinderen worden geboren met vele mogelijkheden, zijn sterk, krachtig en creatief. Een kind is een door en door sociaal wezen dat al vanaf zijn geboorte aangewezen en uit is op communicatie met de ander en de wereld. Kinderen zijn onderzoekers: ze zijn leergierig en nieuwsgierig. Wat wij als volwassenen kunnen doen is kinderen mogelijkheden bieden om zich op hun eigen wijze te kunnen ontwikkelen, want ieder kind is uniek. Een kind is omgeven door drie pedagogen: 1. de andere kinderen en de groep, 2. de volwassenen en 3. de geboden ruimte en materialen.

Creativiteit (in de breedste zin) is een middel om de kinderen de mogelijkheid te geven zichzelf en de wereld om hen heen te onderzoeken, te leren kennen en daarover te communiceren.

2.2 *Dr. Thomas Gordon*

Dr. Thomas Gordon heeft methodieken ontwikkeld voor een effectieve communicatie. Het resultaat is dat er heldere en respectvolle relaties ontstaan. En daarmee een basis voor persoonlijke groei en ontwikkeling.

Door middel van actief luisteren en het geven ik-boodschappen ontstaat er een open communicatie en een sfeer waarin kinderen zich veilig en gerespecteerd voelen. Hierdoor kunnen zij zich optimaal ontwikkelen.

2.3 *Prof. Dr. Sieneke Goorhuis-Brouwer*

Sieneke Goorhuis is orthopedagoog en spraak- taalpatholoog. Zij pleit er voor dat er in de peuter- (en kleuter) periode eerst ruimte moet zijn voor groei van de persoonlijkheid, waardoor kinderen een goed besef van eigenwaarde ontwikkelen. Het sociaal-emotionele welbevinden van jonge kinderen is het (eerste) opvoedingsdoel.

Jonge kinderen (0-6 jaar) zijn nog geen schoolkinderen. Zij zijn nog niet toe aan het schoolse leren, maar leren door spelen, handelen en ervaren.

Met deze 3 inspiratiebronnen als uitgangspunt creëren wij op De Vlinderboom een optimale leefomgeving voor het jonge kind.

In samenspraak met de ouders, die de primaire verantwoordelijkheid voor de opvoeding hebben, bieden wij de kinderen een omgeving waarbij ieder kind de gelegenheid krijgt de wereld te ontdekken en zich te ontwikkelen op allerlei gebieden, zodat het uit kan groeien tot een competent persoon, die de nodige bagage heeft om zo zelfstandig

Pedagogisch Beleidsplan 2020

mogelijk en met een positief zelfbeeld te kunnen functioneren in de wereld van vandaag.

3 Missie

Wij geloven in de kracht van ieder individueel kind. Het is belangrijk dat een kind zich geaccepteerd en gerespecteerd voelt.

De Vlinderboom biedt een veilige en vertrouwde omgeving waar kinderen zichzelf kunnen en mogen zijn. Dit is dé basis voor een goede en gezonde ontwikkeling van ieder kind. De motivatie om zich te ontwikkelen, zit al in elk kind.

We kijken naar de individuele behoeften en de ontwikkeling van het kind en we spelen daar op in door steeds de juiste uitdaging te bieden.

Op deze manier leert het kind al spelend steeds meer grip te krijgen op de wereld om zich heen.

Op De Vlinderboom krijgen kinderen de ruimte om in eigen tempo en op hun eigen manier te spelen, te ontdekken en eigen initiatief te ontwikkelen, met begeleiding van pedagogisch medewerkers, die daar optimaal op inspelen.

Dit alles met als doel:

Een competent kind met een positief zelfbeeld dat vol vertrouwen de wereld tegemoet kan treden. Een kind dat weet dat hij zelf iets kan creëren en dat hij ergens goed in is.

Er is een intensieve ouderparticipatie in de vorm van een oudercommissie, jaarlijkse oudergesprekken en ouderinformatie-avonden. Door wederzijdse uitwisseling van informatie blijven ouders en pedagogisch medewerkers continu op de hoogte van het gebeuren op het dagverblijf en de thuissituatie. De werktijden van de pedagogisch medewerkers zijn zo gepland dat hiervoor ruimte is en dat de ouders zowel bij het brengen als het halen, een pedagogisch medewerkster van de eigen groep van het kind kunnen spreken.

De kwaliteiten van de pedagogisch medewerkers op De Vlinderboom sluiten volledig aan bij onze visie en missie.

Door structureel overleg, coaching op de werkvloer en zorgvuldige keuze van thema's voor de studiedagen, werken wij aan een continue kwaliteitsverbetering van de dienstverlening.

4 Pedagogische Doelen

De doelstelling van De Vlinderboom is om op een hoogwaardig niveau pedagogische opvang aan het jonge kind te bieden. Binnen de groepen van De Vlinderboom leren de kinderen (naast rekening te houden met anderen) op een goede manier voor zichzelf op te komen, waardoor ze met voldoende bagage de overstap naar de basisschool kunnen maken.

Wij gebruiken hierbij de vier opvoedingsdoelen, die geformuleerd zijn door professor doctor J.M.A. Riksen- Walraven¹:

- Het bieden van emotionele- en fysieke veiligheid.
- Het ontwikkelen van persoonlijke competenties.
- Het ontwikkelen van sociale competenties.
- Het overdragen van waarden en normen.

Voordat we de vier basisdoelen verder uitwerken, vermelden we hieronder eerst een aantal aandachtspunten. Deze aandachtspunten vormen steeds de basis bij onze keuze van de activiteiten en in de omgang met de kinderen.

- We zorgen ervoor dat de kinderen zich veilig en geborgen voelen.
- We zorgen voor veiligheid voor de kinderen en volwassenen.
- We stimuleren het zelfvertrouwen van de kinderen.
- We bevorderen de zelfstandigheid, passend bij de leeftijd van de kinderen.
- We geven kinderen de ruimte om zelf dingen te ontdekken.
- We besteden ruim aandacht aan hygiëne.
- We zorgen voor een positieve omgang met elkaar.
- Pedagogisch medewerkers vervullen een voorbeeldfunctie.
- We zorgen voor uitnodigende activiteiten voor de kinderen.
- We zorgen voor uitdaging bij motorische- en zintuiglijke activiteiten.
- We zijn veel bezig met taal.
- We stimuleren de eigen creativiteit van de kinderen.
- We hebben respect voor elkaar en de natuur.

4.1 Het bieden van emotionele en fysieke veiligheid en geborgenheid:

Emotionele veiligheid en geborgenheid zijn voorwaarden voor het welbevinden en de ontwikkeling van kinderen. Maar ook fysieke veiligheid speelt een grote rol. Kinderen hebben behoefte aan een veilige, vertrouwde omgeving. Dit is dé basis van waaruit het kind zich kan gaan ontwikkelen op diverse gebieden. Wanneer het kind zich veilig en geborgen voelt, is het beter in staat de wereld te ontdekken en te laten zien wat het allemaal al kan.

Zowel ouders als pedagogisch medewerkers hebben dan ook de taak te zorgen voor een goed pedagogisch klimaat. Het gaat hierbij om sfeer, uitstraling en om de wijze waarop met de kinderen omgegaan wordt. Een goed pedagogisch klimaat is een klimaat waarin

¹ M. Riksen-Walraven, (1998). Veiligheid voorop. Basisdoelen voor de opvoeding in de kinderopvang en in het gezin.

Pedagogisch Beleidsplan 2020

kinderen zich veilig kunnen voelen, vertrouwen in zichzelf, in elkaar en in de volwassenen kunnen hebben

Hoe dragen wij bij tot een zodanig goed pedagogisch klimaat?

4.1.1 Algemeen

- We bouwen een vertrouwensband op met de kinderen. We geven de kinderen het gevoel dat ze er mogen zijn, dat ze belangrijk zijn. We geven individuele aandacht en zijn geïnteresseerd in de zaken die een kind bezig houden. We benaderen de kinderen op een positieve en stimulerende manier.
- Er zijn altijd minimaal 2 volwassenen in huis, waarvan er 1 een beroepskracht is, waardoor er steeds iemand mee kan kijken. Door de open en doorzichtige ruimtes is het dagverblijf erg overzichtelijk en “bewaken” we op die manier de veiligheid van de kinderen.
- Ook tijdens uitstapjes gaan er minimaal 2 volwassenen mee. Hierdoor voldoen wij ten alle tijden aan de eisen van het vier-ogen-principe.
- Tijdens de slaapmomenten van de peuters is er altijd minimaal 1 leidster bij de kinderen. Doordat anderen ten alle tijden binnen kunnen lopen en mee kunnen luisteren, voldoen we ook in deze situatie aan de regels voor het vier-ogen-principe.
- We bieden structuur, duidelijkheid en voorspelbaarheid.
- We zorgen voor een nette, hygiënische en veilige omgeving, zodat de kinderen zich vrij kunnen bewegen zonder gevaar voor lichamelijk letsel.

Deze factoren zorgen ervoor dat kinderen weten waar ze aan toe zijn. Het draagt bij aan het welbevinden. We geven duidelijk grenzen aan: wat kan wel en wat kan niet. Ook bepaalde rituelen, zoals een liedje zingen voor het (fruit) eten, dragen bij tot een veilig en vertrouwd gevoel. We brengen ook structuur aan door de inrichting en indeling van de ruimtes. We creëren in de groep verschillende hoeken, zoals een bouwhoek, poppenhoek, winkel. Zo is het voor de kinderen al snel duidelijk waar ze met welk materiaal kunnen spelen. Bij de dagindeling gaan we uit van wat de kinderen nodig hebben en wat de kinderen zelf aangeven. Om kinderen meer houvast te geven met betrekking tot de dagindeling, wordt er gebruik gemaakt van pictogrammen.

4.1.2 Het kind centraal

Het is belangrijk dat ieder kind zich welkom voelt op De Vlinderboom.

We begroeten ‘s morgens ieder kind als het binnenkomt en informeren naar de eventuele bijzonderheden (bij kind en ouders), zodat we aan kunnen sluiten bij de persoonlijke ervaringen en emoties van ieder kind.

Ook bij het ophalen is er voor ieder kind even extra aandacht, zodat zowel de ouders als het kind zich gewaardeerd voelen.

Er is extra aandacht voor de wenperiode van een kind:

De definitieve plaatsing wordt afgesproken in het intakegesprek. Dit gesprek vindt altijd plaats bij het gezin thuis. Tijdens dit gesprek wordt er ook een afspraak gepland met de groep. Tijdens het intakegesprek worden de ouders op de hoogte gebracht van het beleid en de werkwijze van De Vlinderboom. Op die manier weten ouders wat ze

Pedagogisch Beleidsplan 2020

kunnen verwachten van de opvang. Ouders krijgen dan ook te horen wie de volgeleidster(mentor) van hun kind is.

Daarnaast is er alle ruimte voor het stellen van vragen, met als doel dat de ouders met een gerust hart hun kind naar de opvang brengen.

De kennismaking op de groep heeft als doel de pedagogisch medewerkster(s) beter te leren kennen. Ouders kunnen dan ook de bijzonderheden van hun kindje direct aan de pedagogisch medewerkster melden, waardoor de overgang van thuis naar het kinderdagverblijf zo soepel mogelijk kan verlopen.

De baby's komen niet wenen zonder de ouders, maar voor de peuters worden er wel 1 of 2 momenten afgesproken waarop zij zonder hun ouders komen wenen aan de nieuwe omgeving.

In de eerste weken dat het kind het dagverblijf bezoekt wordt er extra tijd vrijgemaakt voor de overdracht en is er speciale aandacht voor het kind. Op deze manier kan en zal een kind sneller gewend zijn aan de nieuwe situatie.

Het is belangrijk dat ook de ouders zich veilig voelen en hun kind met een gerust hart naar De Vlinderboom brengen. Dit heeft namelijk een direct positief effect op het welbevinden van het kind. In de eerste periode is er extra aandacht voor de ouders, zodat er een vertrouwensrelatie opgebouwd kan worden.

Kinderen vinden het prettig als ze weten wat ze kunnen verwachten. Daarom zijn er verdeeld over de dag diverse momenten waarop er vaste activiteiten plaatsvinden. Op die manier krijgen de kinderen ook steeds beter overzicht over het verloop van een dag (bv. na het spelen ruimen we eerst samen op, dan gaan we fruit eten).

Deze vaste momenten worden m.b.v. pictogrammen aangegeven op de peutergroep.

Naast de vaste activiteiten is er ook voldoende ruimte voor het eigen spel van de kinderen.

4.1.3 Beroepskrachten

Alle pedagogisch medewerkers werken op vaste dagen en in een vaste groep. Hierdoor zien de kinderen steeds dezelfde gezichten op dezelfde dagen.

Dit zorgt voor duidelijkheid en voorspelbaarheid, zowel voor de kinderen als voor hun ouders. Daarnaast leren de pedagogisch medewerkers de kinderen ook beter kennen, waardoor ze beter in kunnen gaan op de individuele behoeften van het kind.

Het team bestaat uit mensen van verschillende leeftijden en achtergronden.

Zo zijn er, naast enkele jongere mensen, ook pedagogisch medewerkers die zelf kinderen hebben. Zij weten uit ervaring hoe het is om de zorg van je kind uit handen te geven.

Naast deze pedagogisch medewerkers hebben we vaste oproepkrachten (ook pedagogisch medewerkers) die in vakanties en bij ziektes in komen vallen. We streven ernaar om ook tijdens de vakanties steeds een vast gezicht op de groep te hebben.

Op De Vlinderboom wordt beperkt gewerkt met stagiaires. Als er een nieuwe stagiaire op de groep komt werken, worden ouders hiervan tijdig op de hoogte gebracht.

4.1.4 Groepssamenstelling

Op KDV De Vlinderboom hebben we 3 groepen: 1 babygroep en 2 peutergroepen.

Op de babygroep zijn maximaal 9 kinderen aanwezig met 2 of 3 leidsters. Per peutergroep zijn maximaal 13 kinderen aanwezig met 2 pedagogisch medewerkers.

Pedagogisch Beleidsplan 2020

We hebben gekozen voor een aparte babygroep, omdat er op die manier meer rust en aandacht is voor de specifieke behoeften van de allerkleinsten. Daarvoor hebben alle pedagogisch medewerkers van de babygroep een specialistische opleiding gevolgd.

Op de babygroep is er ruimte om het ritme van thuis nog grotendeels te volgen. We volgen de voedings- en slaaptijden die de ouders thuis ook hanteren. Naarmate het kind ouder wordt, volgt het kind steeds meer het dagritme van De Vlinderboom. Op die manier zal de overgang naar de peutergroep ook soepel verlopen, omdat het kind dan mee kan in het ritme van deze peuters.

Kinderen kunnen tot de leeftijd van anderhalf jaar in de babygroep blijven en vanaf 1 jaar kunnen ze in de peutergroep geplaatst worden. Op die manier kunnen we het moment van doorplaatsen aanpassen aan de individuele behoefte van het kind.

Binnen de groep is er aandacht voor elkaar en de omgang met elkaar:

- Welke kinderen komen vandaag allemaal naar De Vlinderboom?
- Wie zijn er allemaal en wie nog niet? (waarom niet?)

Op deze manier stimuleren wij de betrokkenheid tussen de kinderen, waardoor ze allemaal onderdeel van de groep worden.

In de groepsruimte hangen foto's van de kinderen die die dag aanwezig zijn op De Vlinderboom met hun naam erop.

Doordat we een open-deuren-beleid hanteren zijn kinderen een deel van de dag in de gelegenheid om broertjes/zusjes of andere bekenden 'op te zoeken' in de andere groepen.

Ook is door het open-deuren-beleid de keuze van materialen ruimer, omdat er in iedere groepsruimte ander spelmateriaal te vinden is.

4.1.5 Inrichting

Bij binnenkomst op KDV De Vlinderboom komen de kinderen in een overzichtelijke en uitnodigende omgeving. Vanuit de centrale hal zien de kinderen meteen alle groepsruimten en worden geprikkeld door uitdagend spelmateriaal.

In de peutergroepen hebben we verschillende hoeken gecreëerd, waardoor er meer rust ontstaat en kinderen ook in de gelegenheid worden gesteld om even los van de groep in een rustig hoekje te gaan spelen.

Bij de babygroep hebben we juist gekozen voor een goed overzichtelijke en open ruimte, zodat we de kinderen steeds goed in de gaten kunnen houden.

Op een dag zijn er verschillende vaste momenten waarop de kinderen een gezamenlijke activiteit aangeboden krijgen. Dit zijn de momenten rondom de eetsituaties. Alle kinderen komen dan aan tafel zitten. Na het eten of drinken wordt er nog een (taal-) activiteit met de kinderen gedaan.

Daarnaast worden er gedurende de dag verschillende activiteiten aangeboden. De kinderen zijn niet verplicht om hier deel aan te nemen, maar ze worden wel gestimuleerd om mee te doen, zodat zij hun ervaringen uit kunnen breiden.

Uiteraard is er bij de inrichting goed nagedacht over de hygiëne en de veiligheid voor de kinderen. Zo zijn bijv. alle wastafels voor de kinderen alleen voorzien van koud water en ze zijn op kindhoogte gemaakt, zodat kinderen voor het eten en na het toiletgebruik zelf hun handen kunnen wassen. Omdat wij de zelfstandigheid van kinderen zoveel mogelijk willen stimuleren, mogen en kunnen de kinderen veel

Pedagogisch Beleidsplan 2020

speelgoed zelf pakken. De spullen die ze niet zelf mogen pakken staan op hoogte, zodat de kinderen hier zelf niet bij kunnen. Op die manier krijgen de kinderen de kans om dingen zelfstandig te doen, zonder dat dit risico voor hen oplevert.

4.2 Het ontwikkelen van persoonlijke competenties:

Kinderen hebben van nature de drang tot ontwikkeling en leren. Kinderen hebben exploratiewensen, communicatiewensen, relatiewensen en wens tot groeien. Elk kind is uniek en krijgt de gelegenheid om in eigen tempo de wereld te ontdekken. Jonge kinderen (0-4 jaar) zijn geen schoolkinderen. Jonge kinderen leren autonoom (van binnenuit gedreven). Het input-leren (van buitenaf door anderen onderwezen) ontstaat pas vanaf ± 7 jaar. Jonge kinderen leren door: spelen, kijken, uitproberen, imiteren, aanraken, herhalen. Elk kind is trots als het zelf iets kan.

De kinderen leren en ontdekken wie ze zijn, wat ze kunnen, welke interesses ze hebben en welke vaardigheden er nodig zijn in welke situaties.

Competentie is eigenlijk een samenhangend geheel van motivatie en houding, kennis en inzicht, en vaardigheden.

Hoe dragen wij bij tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties?

De Vlinderboom biedt een uitdagende, stimulerende omgeving en houdt er bij het aanbieden van activiteiten en materialen rekening mee dat alle ontwikkelingsgebieden voldoende aan bod komen. We gaan op een sensitieve en responsieve manier met de kinderen om:

We kijken en luisteren goed naar kinderen. We kijken wat ze al kunnen, waar ze behoefte aan hebben en sluiten daarbij aan. We stimuleren en bieden steun wanneer dat nodig is. Hierbij vinden wij het belangrijk om de autonomie van ieder kind te respecteren.

Bij het aanbieden van de verschillende activiteiten is er ook aandacht voor de kinderen met een (tijdelijke) ontwikkelingsvoorsprong. Het is namelijk belangrijk dat ieder kind op zijn eigen niveau aangesproken wordt, zodat het steeds uitgedaagd wordt om zich verder te ontwikkelen. Hierbij staat echter niet de ontwikkeling, maar het welbevinden van het kind centraal. Het is belangrijk dat de nieuwsgierigheid van het kind en de drang om nieuwe dingen te onderzoeken geprikkeld blijven, zodat de kinderen later op school ook open blijven staan om nieuwe dingen te leren en te onderzoeken.

Persoonlijke competenties van kinderen kunnen we onderverdelen in:

- Emotionele competenties
- Motorisch- zintuiglijke competenties
- Taal en communicatieve competenties
- Cognitieve competenties
- Creatief- beeldende competenties.

Competentie-ontwikkeling met behulp van thema's

Bij De Vlinderboom gebruiken we thema's als ondersteuning bij de ontwikkeling van de persoonlijke competenties. Als basis worden op de peutergroepen één of meerdere prentenboeken gebruikt.

Pedagogisch Beleidsplan 2020

Om deze basis heen worden verschillende activiteiten als een samenhangend geheel aangeboden. Verschillende activiteiten worden **d.m.v. het themakastje** aangeboden. De kinderen kiezen een kleur lade uit het kastje. Hierin zit (een verwijzing naar) een activiteit, die vervolgens door de pedagogisch medewerkster wordt aangeboden.

- Doordat verschillende begrippen uit het prentenboek uitgewerkt worden in de activiteiten van het atelier, krijgen deze begrippen meer betekenis voor de kinderen. Door bijvoorbeeld allerlei “kriebelbeestjes” zelf te knutselen, krijgt dit begrip meer inhoud.
- Ook ontwikkelen zij de (fijne) motoriek, doordat er gebruik wordt gemaakt van verschillende materialen en technieken.
- Met liedjes, versjes en voorleesverhaaltjes worden taalbegrip en woordenschat verder ontwikkeld.
- Taal- en rekenspelletjes stimuleren de cognitieve competenties en hiermee worden de oudere kinderen voorbereid op schoolse activiteiten. Bij deze activiteiten wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van concrete tastbare materialen. Door de materialen te kunnen “grijpen” leren kinderen de materialen ook beter te “begrijpen”.
- Gesprekjes over het thema bevorderen, naast de taalontwikkeling, ook de spreekvaardigheid van de kinderen, waardoor zij al wennen aan het praten in een groep(je).

Op deze manier wordt het geheel meer dan de som van de losse onderdelen.

4.2.1 Emotionele competenties:

Hierbij gaat het om het gevoel er te mogen zijn en op anderen te kunnen vertrouwen (eigenwaarde – zelfvertrouwen). Dit gevoel ontstaat in relatie met andere mensen. Zoals eerder genoemd: het belangrijkste doel is zelfvertrouwen. Dit vormt de basis voor verdere ontwikkeling.

De pedagogisch medewerkers helpen om dit zelfvertrouwen te ontwikkelen door:

- Ieder kind te laten merken dat hij of zij bijzonder is, door op een sensitieve en responsieve manier op de kinderen te reageren.
- Te laten merken dat ze geïnteresseerd zijn in de kinderen en in zaken die hen bezig houden.
- Alle kinderen gelijkwaardig te behandelen.
- De kinderen op een positieve en stimulerende wijze tegemoet te treden.
- Te zorgen dat kinderen succeservaringen op kunnen doen waardoor hun zelfvertrouwen verder kan groeien.
- Respect te hebben voor de autonomie van ieder kind.
- Te letten op signalen van kinderen en daarop in te spelen.
- Aandacht te besteden aan verschillende emoties van kinderen.
- Grenzen aan te geven en structuur te bieden voor het gedrag van kinderen.

Inrichting van de ruimte en aanbod van materialen en activiteiten

De groepsruimtes zijn overzichtelijk ingericht, zodat de kinderen zelfstandig verschillende materialen kunnen kiezen. Waardoor er aandacht voor de autonomie van

Pedagogisch Beleidsplan 2020

de kinderen is. Er is divers spelmateriaal, voor de verschillende leeftijden van de kinderen, met opbouw in moeilijkheidsgraad, waardoor kinderen eerst met eenvoudig materiaal succeservaringen op kunnen doen en daarna steeds meer uitdaging kunnen zoeken in de wat moeilijkere materialen.

In de groepsruimten zijn verschillende hoeken gecreëerd waardoor kinderen de ruimte en gelegenheid hebben om tot eigen spel te komen en de rust op kunnen zoeken als ze hier behoefte aan hebben.

Op De Vlinderboom zijn de wastafels en toiletten op kind-hoogte: dit stimuleert de zelfstandigheid van de kinderen. Ook tijdens de broodmaaltijd mogen kinderen hun eigen brood smeren (boter) waardoor zij ervaren dat zij bepaalde dingen al zelf kunnen.

Contact leeftijdsgenootjes

Per dag wordt met foto's aangegeven welke kinderen en welke leidsters op de groep aanwezig zijn, zodat dit voorspelbaar is voor de kinderen. Als een kind afwezig is, wordt hier even aandacht aan besteed en wordt vermeld waarom een kind er niet is (bijv. vakantie of ziekte).

Tijdens de verschillende activiteiten wordt ook aandacht besteed aan het wachten op de beurt en het rekening houden met andere kinderen.

4.2.2 Motorisch- zintuiglijke competenties:

Zintuiglijke ervaringen en bewegen zijn nauw met elkaar verbonden. Naarmate een baby zich ontwikkelt, worden waarnemen en doen steeds meer op elkaar afgestemd. Denk bijv. maar aan hand- oogcoördinatie. Baby's grijpen eerst met hun handjes nog een beetje ongecontroleerd. Al snel leren ze om gericht een voorwerp te pakken.

Voorbeelden van motorisch- zintuiglijke competenties zijn:

- Grof- motorische vaardigheden, zoals kruipen, rennen, lopen, springen en dansen. Maar ook het evenwicht kunnen bewaren (los leren zitten, lopen, kopje duikelen etc.).
- Fijne motorische vaardigheden, zoals leren aan- en uitkleden, spelen met allerlei fijn materiaal (bv. duplo, inlegpuzzels), verven, tekenen, knippen en bouwwerkjes maken.
- Plezier kunnen hebben in bewegen.
- Plezier hebben in zintuiglijke ervaringen, zoals zien, voelen, ruiken, horen, proeven.

De pedagogisch medewerkers helpen om deze motorisch-zintuiglijke competenties te stimuleren.

Zij observeren het gedrag en de ontwikkeling van de kinderen. Zij sluiten met hun activiteiten aan bij de ontwikkeling en interesse van de kinderen.

Zij stimuleren de kinderen, door te benoemen wat de kinderen doen en wat er te zien is. Initiatief van de kinderen wordt beloond met een complimentje. De pedagogisch medewerkers stimuleren de ontwikkeling van de kinderen door bijv. een speeltje net buiten het bereik van een kind te leggen, waardoor het kind gaat proberen om toch bij dat speeltje te kunnen.

Ook de zintuiglijke ontwikkeling wordt gestimuleerd door kinderen bijvoorbeeld te

Pedagogisch Beleidsplan 2020

vragen “Kijk wat zit daar in de boom? Kun je hem ook horen? Op deze manier worden kinderen nieuwsgierig en zullen eerder zelf op onderzoek uit gaan.

Inrichting van de ruimte en aanbod van materialen en activiteiten

Jonge kinderen leren autonoom. Daarbij is het wel belangrijk dat de omgeving uitdaagt tot ontdekking en activiteiten.

De kinderen krijgen bij KDV De Vlinderboom veel gelegenheid om de motoriek te oefenen. In de groepsruimten (samen met de centrale hal) is voldoende ruimte om te bewegen.

Doordat er op de babygroep veel vrije ruimte is, hebben de baby's extra mogelijkheid om binnen een veilige omgeving op onderzoek uit te gaan. Er ligt divers spelmateriaal (soms net buiten het bereik van het kind) waardoor de kinderen gestimuleerd worden om zich te gaan verplaatsen.

Oudere kinderen krijgen een breed aanbod van materiaal, waarmee ze ontdekkend bezig kunnen zijn.

Ook de buitenruimte geeft uitgebreid uitdaging om de motoriek te kunnen oefenen, denk bijvoorbeeld aan zandbak, fietsjes, auto's.

Daarnaast zijn er diverse speelhoekjes die kinderen uitdagen om op ontdekkingstocht te gaan. Kinderen krijgen de gelegenheid om met alle zintuigen de wereld te ontdekken. Er is veel te zien, te voelen en te horen. In alle groepsruimten zijn uitdagende materialen die de kinderen stimuleren om hun grenzen te verleggen. Ook de buitenruimte is zo ingericht dat de kinderen op ontdekkingstocht kunnen gaan. Ze worden op die manier uitgedaagd om ergens naar toe te bewegen of iets te gaan betasten.

In het atelier worden verschillende activiteiten uitgevoerd om de tast van de kinderen te stimuleren: verschillende (nieuwe) materialen te voelen en te ervaren.

Contact leeftijdsgenootjes

Kinderen kijken naar elkaar en leren van elkaar. In de babygroep zien de jongere kinderen wat de andere kinderen doen. Dit stimuleert hen en ze kunnen dit spel of gedrag gaan imiteren. Door het open-deuren-beleid komen jongere en oudere kinderen ook met elkaar in contact, waardoor ze andere kinderen plezier zien hebben in bepaalde activiteiten en dit stimuleert hen om verder te gaan ontdekken.

4.2.3 Taal- en communicatieve competenties:

Communicatie is belangrijk voor de ontwikkeling van ieder mens. Baby's communiceren aanvankelijk met heel hun lichaam. Al snel beginnen ze geluidjes te maken en geluidjes te herkennen. Meestal komen de eerste woordjes rond de leeftijd van 1 jaar. D.m.v. taal leert het kind zijn wensen kenbaar te maken, kan het kind contact zoeken met anderen en kan het kind emoties uiten en leren begrijpen. Het is een belangrijk hulpmiddel om de wereld te ontdekken en er grip op te krijgen.

De pedagogisch medewerkers helpen om deze taal- en communicatieve competenties te stimuleren.

De pedagogisch medewerkers zijn de hele dag door met taal bezig. Ze benoemen voor de kinderen steeds wat ze doen, wat ze zien en wat het kind doet. Ze stimuleren de jonge

Pedagogisch Beleidsplan 2020

kinderen om geluidjes te maken door steeds de geluidjes van de kinderen te imiteren. De pedagogisch medewerkers stimuleren de taalontwikkeling door op een sensitieve en responsieve manier op de kinderen te reageren door onder andere:

- (vooral bij baby's) veel te benoemen wat ze doen en zien.
- veel te praten met de kinderen (dus niet alleen tegen de kinderen).
- regelmatig voor te lezen en liedjes te zingen.
- kinderen te laten vertellen wat ze meegemaakt hebben of wat ze bezig houdt.
- voorwerpen en plaatjes te laten benoemen.

Er is extra aandacht voor kinderen die tweetalig opgevoed worden. Aan de ene kant is er belangstelling voor de moedertaal van het kind, waardoor het kind zich gehoord voelt. Aan de andere kant stimuleren de pedagogisch medewerkers het gebruik van de Nederlandse taal. Bijvoorbeeld door extra momenten te creëren waarop er aandacht wordt besteed aan het vergroten van de woordenschat door allerlei dingen uit de omgeving te (laten) benoemen of m.b.v. een prentenboek.

Inrichting van de ruimte en aanbod van materialen en activiteiten

In de groepen zijn veel materialen aanwezig die uitnodigen om met taal bezig te zijn:

- Boekjes die de kinderen zelf kunnen bekijken
- Voorleesboeken
- Prentenboeken met vertelkastje
- Cd'tjes met liedjes en sprookjes

Elke dag zijn er activiteiten gepland die met taal te maken hebben. Tijdens de momenten dat de kinderen met de hele groep aan tafel zitten wordt er voorgelezen, samen een liedje gezongen of een versje geoefend. De oudere kinderen worden gestimuleerd om bijv. iets over thuis te vertellen.

Contact leeftijdsgenootjes

Bij de taalontwikkeling is het contact met andere kinderen erg belangrijk. Kinderen proberen op hun eigen manier dingen duidelijk te maken. In het begin gebruiken ze hun lichaam daarvoor (door te wijzen of iemand mee te nemen), later gaan ze hier woorden voor gebruiken. Doordat de deuren open zijn en de jongere kinderen dus in contact komen met de oudere kinderen, worden de kinderen extra gestimuleerd tot het gebruik van taal. Jonge kinderen imiteren de ouderen en de oudere kinderen gaan "zoeken" naar wat de jongere kinderen bedoelen. Als een kind steeds naar een bal wijst, kan een ouder kind vragen: "Wil je de bal hebben?"

4.2.4 Cognitieve competenties:

Kinderen doen elke dag veel nieuwe ervaringen op. Ze onderzoeken de wereld om zich heen en willen die wereld leren begrijpen. Door te ordenen, te vergelijken en te meten wordt de wereld van het kind overzichtelijker.

Jonge kinderen leren autonoom. Dat geldt ook voor deze cognitieve competenties. Het gaat dus om ervaringen op doen, waardoor het jonge kind de wereld om zich heen steeds beter kan leren begrijpen.

Verwondering over nieuwe ontdekkingen zorgt ervoor dat de intrinsieke motivatie van de kinderen leidt tot verder onderzoek en dus verder leren.

Pedagogisch medewerkers stimuleren het leren en ontwikkelen van jonge kinderen door:

- bij de inrichting en indeling van de binnen- en buitenruimte rekening te houden met de behoeftes van de kinderen en te zorgen voor voldoende uitdaging.
- in de peutergroepen gebruik te maken van “themakastjes”. Hierin zitten verwijzingen naar verschillende activiteiten, die betrekking hebben op het thema waar op dat moment mee gewerkt wordt.
- met thema’s te werken, waardoor alle nieuwe informatie meer samenhang krijgt en daardoor zorgt voor een betere begripsvorming en inzicht.
- kansen te grijpen
- zelf kansen te creëren.

Pedagogisch medewerkers proberen zoveel mogelijk kansen te grijpen, bijv. door bij het tafeldekken samen met de kinderen te benoemen wat er allemaal nodig is en door te tellen hoeveel bekertjes/borden er nodig zijn.

Daarnaast creëren zij ook kansen door gericht speelgoed en activiteiten aan te bieden waarmee kinderen zich allerlei begrippen eigen kunnen maken.

In de dagelijkse taal hanteert de leidster verschillende begrippen en licht deze ook toe, zodat de kinderen de inhoud van de begrippen leren begrijpen.

Inrichting van de ruimte en aanbod van materialen en activiteiten

In de groepsruimten zijn verschillende materialen aanwezig die voor veel uitdaging zorgen voor de ontwikkeling van de cognitieve competenties van de kinderen.

Wij werken met tastbare materialen, omdat dit beter past bij de ontwikkeling van het jonge kind. Op deze manier wordt er een stevige basis gelegd voor het schoolse leren, dat vanaf ± 6-7 jaar plaats gaat vinden.

Alle materialen hebben een vaste plaats in de groep, zodat de kinderen ook makkelijk kunnen meehelpen met het opruimen. Op die manier leren kinderen ook sorteren en krijgen ze overzicht over de groepsruimte. Bijv.: in de achterste kast staat een blauwe kist en daar mogen alle dieren in.

In het themakastje komen deze spelletjes ook regelmatig terug. Deze zijn dan gekoppeld aan het thema waar op dat moment in de groep mee gewerkt wordt.

Contact leeftijdsgenootjes

In de peutergroepen zitten kinderen van 1,5 tot 4 jaar, die in verschillende ontwikkelingsfasen zitten en dus verschillende interesses hebben. Hierdoor worden kinderen door elkaar uitgedaagd en geprikkeld om nieuwe activiteiten te ondernemen. Het enthousiasme van kinderen (bij een bepaalde activiteit) zorgt ervoor dat andere kinderen worden geprikkeld om mee te doen.

4.2.5 Creatief- beeldende competenties:

Naast de spreektaal kunnen kinderen zich uiten door wel ‘honderd talen’ zoals klanken, bewegingen, kleuren, bouwen, schilderen etc. We hebben buiten de stamgroepen extra ruimte gecreëerd om de kinderen volop de kans te geven om zich hier in uit te leven.

De Vlinderboom heeft een speciaal atelier. Hier worden, naast de gebruikelijke

Pedagogisch Beleidsplan 2020

creatieve activiteiten die op de groep plaatsvinden, speciale activiteiten aangeboden. Kinderen kunnen hier met allerlei verschillende materialen experimenteren en deze materialen echt ervaren. Ze zijn op een andere, meer uitdagende en ontdekkende manier bezig met de mogelijkheden van de verschillende materialen. Het voelen van deze materialen bevordert tevens de senso-motoriek van de kinderen, wat in deze ontwikkelingsfase erg belangrijk is. In het atelier wordt in kleine groepjes gewerkt, waardoor er veel aandacht is voor de interesse en beleving van ieder kind.

Pedagogisch medewerkers stimuleren de creativiteit van jonge kinderen door:

- het eigen initiatief van de kinderen aan te moedigen. De nadruk ligt op plezier hebben in de activiteit. Het resultaat is minder belangrijk.
- in het atelier de kinderen verschillende materialen en technieken te laten ervaren.
- ruimte geven voor dans en toneel. Het gaat om het plezier in het (samen) bezig zijn en niet om het uiteindelijke resultaat.

De pedagogisch medewerksters kijken en luisteren naar de kinderen en spelen daarbij in op de behoeftes van elk kind. Op die manier kunnen de activiteiten ook aangepast worden aan de behoeftes van de kinderen.

Bij de verschillende activiteiten is er aandacht voor het proces.

- Hoe ervaart het kind dit materiaal?
- Heeft het kind plezier in de activiteit?
- Durft het kind fantasie te gebruiken?
- Gebruikt het kind het verhaal uit de inleiding?

Het uiteindelijke resultaat is ondergeschikt aan de beleving van het kind.

Dit resultaat wordt wel getoond aan de groep, omdat kinderen altijd trots mogen zijn op wat ze gemaakt hebben. En het kan andere kinderen stimuleren om ook deel te nemen aan de activiteit.

Inrichting van de ruimte en aanbod van materialen en activiteiten

In de centrale hal van het KDV is veel ruimte voor expressieve activiteiten, zoals dansen, toneelspel, muziek maken en poppenkast spelen. Het gebruik van hoeken in de peutergroepsruimten, nodigt ook uit tot veel fantasie-spel. Kinderen spelen de rol die bij de hoek past. Bv kok, moeder of monteur.

In het atelier ligt het accent op knutselen. Kinderen kunnen hier met allerlei verschillende materialen werken en deze ervaren, zoals (vinger) verf, klei, papiermaché, stofjes etc. Naast het creatief-beeldend aspect is deze ervaring ook heel goed voor de sensomotorische ontwikkeling.

Voor de activiteiten in het atelier is een speciaal programma, waar alle kinderen (ook de jongste peuters) deel aan kunnen nemen. Dit programma blijft altijd in ontwikkeling om zo goed mogelijk in te blijven spelen op de behoeftes van de kinderen.

Contact leeftijdsgenootjes

Bij de activiteiten gaat het vooral om het plezier van het (samen) bezig zijn. Kinderen kunnen elkaar inspireren. Ze kijken naar elkaar doen dingen van elkaar na en durven samen meer dan ze alleen zouden durven. Door het samen spelen, is er ook veel spontane taal. Taal binnen het intrinsieke spel van het jonge kind speelt zich vaak op

Pedagogisch Beleidsplan 2020

een hoger niveau af dan taal die door middel van vragen van volwassenen uitgelokt wordt.

4.3 *Het ontwikkelen van sociale competenties:*

Onder sociale competentie verstaan we vaardigheden en kennis over hoe je met anderen omgaat. Zoals je weg vinden binnen een groep, hulp vragen en ontvangen, samenwerken en samenspelen, rekening houden met anderen, een ander aanvoelen maar ook opkomen voor jezelf, initiatief nemen. Sociale competenties zijn natuurlijk onderdeel van de persoonlijke competenties.

De pedagogisch medewerkers ondersteunen de kinderen in contact en omgang met elkaar. Ze stimuleren samenspelen en helpen (kleine) conflicten te voorkomen of op te lossen. Ze leren kinderen op een positieve manier voor zichzelf op te komen: zoals hoe kun je zorgen dat anderen rekening met jou houden. Ze zullen regelmatig de gevoelens van een kind verwoorden, zodat er duidelijkheid en inzicht ontstaat. Pedagogisch medewerksters creëren leermomenten voor de kinderen. In een klein groepje waar een kind zich veilig voelt, kan een kind oefenen hoe het voor zichzelf op kan komen en zijn eigen grenzen aan kan geven. De pedagogisch medewerkster ondersteunt het kind hierbij en doet voor hoe het kind kan handelen. Pedagogisch medewerkers laten uiteraard ook voorbeeldgedrag zien.

Alle kinderen komen op vaste dagen, waardoor ze steeds dezelfde kinderen tegenkomen in de groep. Hierdoor kunnen vriendschappen ontstaan. Kinderen hebben zelf voorkeur voor bepaalde andere kinderen, waar ze het liefst mee spelen. Er is binnen de groep ruimte voor deze vriendschappen, mits de kinderen hierbij geen andere kinderen buitensluiten.

Kinderen komen waarschijnlijk ook andere kinderen tegen die hen minder aanspreken of waarmee wat sneller conflicten ontstaan.

De pedagogisch medewerkster leert de kinderen hiermee om te gaan door:

- te benoemen wat ze ziet gebeuren.
- na te vragen wat de kinderen willen.
- voor te doen hoe ze eventuele conflicten op kunnen lossen.
- het spel te sturen, zodat de kinderen afgeleid worden (om te voorkomen dat ze in een conflict blijven hangen).

4.4 *Het overdragen van waarden en normen:*

Kinderen maken deel uit van een grote samenleving. In de grote samenleving heersen bepaalde waarden, normen en regels. Om goed in de samenleving te kunnen functioneren is het belangrijk dat de kinderen waarden en normen leren kennen.

In het kinderdagverblijf ontmoeten de kinderen veel verschillende mensen, ze maken kennis met verschillende waarden en normen. Sommige kinderen hebben een andere culturele achtergrond. Respect voor elkaar betekent ook respect voor de andere cultuur. Er is aandacht voor de verschillen, maar zeker ook voor de overeenkomsten bij de verschillende culturen.

Wat zijn de gewoontes van een bepaalde cultuur, hoe worden feesten gevierd? En wat

Pedagogisch Beleidsplan 2020

zijn de overeenkomsten van deze feesten? (Denk bijvoorbeeld aan Suikerfeest en Sinterklaas).

Bij 'waarden' gaat het om wat we met elkaar belangrijk vinden. Bij 'normen' gaat het over wat we in het gedrag goed vinden, hoe het hoort.

Waarden en normen zien we terug in rituelen en gewoontes, in regels op de groep, in sfeer en aankleding van de ruimtes, in het handelen van de volwassenen en in het omgaan met elkaar.

Spelenderwijs maken de kinderen zich waarden en normen eigen. Pedagogisch medewerkers geven zelf het goede voorbeeld en geven de kinderen ook duidelijke aanwijzingen zoals bv. 'om de beurt', 'iedereen mag meespelen', 'luisteren naar elkaar', 'het bouwwerkje van Kees laten staan, niet kapot maken', 'geen speelgoed afpakken'. Op deze wijze wordt bij de kinderen de ontwikkeling van morele competenties gestimuleerd.

Voorbeelden van deze competenties zijn:

- zorg en aandacht voor de omgeving, voor natuur en milieu
- zorgvuldig omgaan met materialen.
- respect voor elkaar.
- aandacht voor elkaar.
- eerlijkheid.
- verantwoordelijkheidsgevoel.
- verdraagzaamheid, rekening houden met elkaar.

De ontwikkeling van de kinderen wordt steeds bijgehouden door de pedagogisch medewerkers en voornamelijk door de volgeleidster (=mentor) van het kind.

We gebruiken hiervoor het registratiesysteem van KIJK!. Hierbij wordt ieder kind dagelijks geobserveerd en wordt er ook dagelijks geregistreerd. Vanuit deze gegevens wordt een halfjaarlijks-rapport geschreven, om de ontwikkeling duidelijk in beeld te krijgen. De ontwikkeling wordt jaarlijks (rond de verjaardag van het kind) met de ouders besproken. Mocht er eerder aanleiding zijn voor een gesprek, dan wordt dat uiteraard eerder ingepland.

5 De verschillende groepen

De Vlinderboom heeft 3 groepsruimtes:

1 babygroep voor kinderen van 10 weken tot 1,5 jaar.

2 peutergroepen voor kinderen van 1 tot 4 jaar.

De leeftijdsgrens waarop kinderen in de peutergroep geplaatst worden is niet precies vastgelegd, omdat wij (in overleg met de ouders) kijken naar de behoeftes van het individuele kind. De groepsruimtes hebben allemaal een grote doorgang naar de centrale hal en worden door lage hekjes daarvan afgeschermd. Er is dus voldoende gelegenheid om contact te maken met de andere groepen. Ook pedagogisch medewerkers hebben zo overzicht over het gehele kinderdagverblijf.

Ouders kunnen gebruik maken van incidentele opvang voor hun kind. Dit kan gaan om extra opvang of om een wisseldag. Ouders moeten dit via e-mail aanvragen of bevestigen. Plaatsing kan alleen als de maximale bezetting niet overschreden wordt en er geen extra personele inzet nodig is.

Bij de baby's komen de kinderen dan automatisch in hun eigen groepsruimte. Bij de peuters van de dagopvang komen de kinderen in principe in hun eigen groepsruimte. Als hier geen plaats is, kan het kind (na overleg met de ouders) in de andere peutergroep worden opgevangen.

5.1 Babygroep

Er is bewust gekozen voor een aparte babygroep, omdat er op die manier meer rust voor deze leeftijdsgroep gecreëerd wordt. We volgen het dagritme van thuis voor een vloeiende overgang van thuis naar kinderdagverblijf. De ruimte is zo ingericht, dat de baby's op een veilige manier hun wereld kunnen gaan ontdekken. Zo wordt optimaal aangesloten op de ontwikkelingsfasen en de speciale behoeften van de kinderen in deze groep.

De groepsruimte heeft een eigen verbinding naar de buitenruimte, waar de baby's een eigen, afgeschermd speelruimte hebben.

De babygroep bestaat uit maximaal 10 kinderen die door 2 of 3 pedagogisch medewerkers begeleid worden. Hierdoor is er ruime aandacht voor elk individueel kind. De aparte slaapruiimte voor baby's grenst direct aan de groepsruimte en heeft 2 toegangsdeuren. Via de raampjes in de deuren is er continu toezicht op de slapende kinderen. Elke baby slaapt steeds in hetzelfde, eigen bedje.

Voordat een kind van de baby- naar de peutergroep overgaat, zijn er een aantal wenmomenten. De eerste keer gaat het kind een ochtend spelen en eten op de peutergroep. De tweede keer blijft het kind tot en met het middagslaapje op de nieuwe groep. De ouders maken bij deze wenmomenten ook al kennis met de nieuwe pedagogisch medewerkers. Dit zorgt er voor dat de overgang (ook voor de ouders) duidelijk en makkelijk verloopt.

5.2 Peutergroepen

Kinderen in de peutergroepen zijn al beter in staat om zich aan te passen aan het dagritme van de groep. In deze groepen wordt gezorgd voor een duidelijk dagprogramma, waardoor de kinderen overzicht krijgen over hoe de dag eruit gaat zien.

Pedagogisch Beleidsplan 2020

Bijv. na het (buiten)spelen gaan we eten. Dit programma wordt visueel ondersteund d.m.v. pictogrammen. Er wordt gezorgd voor een breed aanbod van activiteiten, om alle ontwikkelingsgebieden te stimuleren en om een balans te creëren tussen rustige en actieve momenten.

Natuurlijk is er veel aandacht voor de verschillende ontwikkelingsfasen van de kinderen. Zo worden er voor de oudere kinderen extra activiteiten aangeboden, om voldoende uitdaging te blijven houden en om voorbereid te worden op de overstap naar de basisschool.

Om de overgang van de ene activiteit naar een andere soepel te laten verlopen, is er extra ruimte in het dagprogramma ingebouwd. Kinderen krijgen op die manier de kans om hun spel rustig af te maken en mee te helpen met opruimen. Hierdoor ontstaat ook ruimte om meer rekening te houden met individuele kinderen en toevallige omstandigheden.

Het streven naar autonomie voor kinderen is een belangrijk element van het pedagogisch beleid. Bij de inrichting van de groepsruimtes is hier bewust rekening mee gehouden. Zo zijn er in alle groepen lage wasbakken (met koud water!), zodat de kinderen zelf hun handen kunnen wassen. In de peutergroepen is ervoor gekozen om, naast het hoogzit-meubilair, ook lage tafeltjes en stoeltjes te plaatsen. De kinderen kunnen daardoor zelfstandig aan tafel gaan zitten spelen.

Zindelijk worden is een mijlpaal in het leven van kinderen. Het gaat er in eerste instantie om dat een kind zich bewust wordt van deze lichaamsfunctie. In samenspraak met de ouders wordt bepaald wanneer een kind er aan toe is om zindelijk te worden. Hiervoor zijn bij de peutergroepen speciale kindertoiletten aanwezig.

De grootte van de peutergroep is maximaal 13 kinderen, afhankelijk van de leeftijden. Zij worden begeleid door 2 pedagogisch medewerkers.

Per dag wordt door middel van foto's aangegeven welke pedagogisch medewerkers die dag aanwezig zijn. Het streven is om steeds dezelfde medewerkers op dezelfde dagen te plannen. Dit zorgt voor continuïteit en rust.

Op dagen dat er in totaal 13 of minder peuters aanwezig zijn, worden de kinderen van de 2 peutergroepen in 1 groep geplaatst, namelijk de groene peutergroep. Hierover worden de ouders bij binnenkomst geïnformeerd.

6 Pedagogisch medewerkers

6.1 Algemeen

Al onze pedagogisch medewerkers zijn gekwalificeerd en in het bezit van een gecertificeerd diploma. We hebben van iedereen een Verklaring Omtrent Gedrag. De pedagogisch medewerkers nemen zelf het pedagogisch beleidsplan regelmatig door, zodat zij op de hoogte blijven van de inhoud. Wijzigingen of aanpassingen worden in het teamoverleg besproken.

6.2 Ondersteuning

In de dagelijkse praktijk worden de pedagogisch medewerkers begeleid en ondersteund door de pedagogisch coach.

De begeleiding is gericht op het implementeren van het pedagogisch beleidsplan. Daarnaast is er structureel groepsoverleg waarin meer op de inhoud van het werk ingegaan wordt. Een belangrijk en vast onderdeel van het groepsoverleg is de ontwikkeling en het welbevinden van de kinderen. Om de bijzonderheden in de ontwikkeling van de kinderen te signaleren en te registreren maken wij gebruik van de registratiemethode KIIJK!. Deze informatie wordt jaarlijks met de ouders besproken. De observatieschema's worden bekeken door de pedagogisch coach. Mocht er aanleiding zijn om eerder een gesprek met de ouders aan te gaan of om een kind eventueel door te verwijzen, dan biedt de pedagoog hierbij ondersteuning aan de pedagogisch medewerkers. Daarnaast hebben we een samenwerking met Sterk Huis (voorheen Kompaan-de Bocht). Wekelijks bezoekt een gespecialiseerd pedagogisch medewerkster vanuit Aandacht voor Basiskracht het dagverblijf. Zij ondersteunt onze collega's als er vragen zijn rondom de ontwikkeling van een kind. Zij kan de tijd nemen om onbevooroordeeld naar 1 individueel kind te kijken en in te zoomen op de vragen die onze pedagogisch medewerkers hebben.

Voordat de kinderen de dagopvang verlaten om naar school te gaan, wordt er door de volgeleidster van het kind een overdrachtsformulier ingevuld. Dit formulier wordt eerst met de ouders besproken, en ouders zorgen er voor dat school deze informatie ontvangt.

Tijdens de jaarlijkse functioneringsgesprekken, die gevoerd worden met de coach, wordt per medewerkster gekeken op welke onderdelen extra ondersteuning nodig is, maar ook waar de interesses en sterke kanten van de medewerkster liggen (POP). Van daaruit wordt een actieplan opgesteld dat in de loop van het jaar wordt uitgevoerd. Dit bevat bijvoorbeeld coaching, training of studie.

Tijdens de jaarlijkse studiedag verdiepen wij ons als team in de ontwikkelingen van de kinderopvang om hiermee de kwaliteit van onze opvang te borgen.

6.3 Beroepskracht Kind Ratio (BKR)

Op het dagverblijf zijn altijd minimaal twee volwassenen aanwezig, waardoor een pedagogisch medewerker altijd direct op iemand anders terug kan vallen. Daarom is er geen oproepbare achterwacht nodig. Op de drie groepen wordt er altijd gewerkt met een vroege en een late dienst. Dit houdt in dat een pedagogisch medewerker werkt van 7.30 uur tot 17.15 uur en een andere van 8.15 uur tot 18.00 uur (met eventuele uitloop

Pedagogisch Beleidsplan 2020

tot 18.30 uur). Tussen de middag (als er veel kinderen slapen) gaan de pedagogisch medewerkers om de beurt 45 minuten pauze houden (tussen 13.00u – 14.30u).

Mocht er op die momenten extra ondersteuning nodig zijn, dan wordt die geboden vanuit kantoor.

De werktijden van de pedagogisch medewerkers zijn dus zo gepland dat wij ruim voldoen aan de BKR en de 3-uursregeling.

Deze regeling wordt via het informatieboekje aan de ouders bekend gemaakt.

In het calamiteitenplan staat beschreven hoe er in het geval van een calamiteit gehandeld dient te worden en hoe extra ondersteuning kan worden ingeschakeld.

6.4 Stagiaires en vrijwilligers

Kinderdagverblijf de Vlinderboom is een erkend leerbedrijf, deze erkenning hebben wij gekregen vanuit de samenwerkingsorganisatie beroepsonderwijs bedrijfsleven (SBB). Dit houdt in dat wij stagiaires mogen begeleiden die de beroepsbegeleidende leerweg (BBL) en de beroepsopleidende leerweg (BOL) volgen. We mogen stagiaires van SPW3 en -4 begeleiden. Daarnaast begeleiden wij ook stagiaires, die in het kader van beroepenoriëntatie of maatschappelijke stages gedurende korte tijd komen. Wij stimuleren het werken met stagiaires, om mee te werken aan profilering en professionalisering van het beroep en aan het vergroten van kwaliteit binnen het dagverblijf.

Beroepskrachten in opleiding, stagiaires en vrijwilligers in de dagopvang zijn altijd boventallig. Een stagiaire krijgt altijd een vaste stagebegeleider toegewezen. Een stagebegeleider staat open voor de stagiaire, kan werkzaamheden overdragen en is in staat om te beoordelen. Ze kan communiceren met de stagiaire en bij de stagiaire de beroepshouding ontwikkelen. Ook zal ze opbouwende feedback geven aan de stagiaire. Een stagebegeleider heeft inzicht in de leerdoelen en de doelstellingen van de opleiding. De stagebegeleiding wordt zoveel mogelijk tijdens werktijden gedaan. Er is op rustige momenten op de groep tijd om de stagiaires te begeleiden.

De taken van de stagiaire zijn afhankelijk van de opleiding en het niveau daarin, en worden bepaald door de vaste interne stagebegeleidster. Details voor verschillende opleidingen en niveaus zijn omschreven in een apart beleidsdocument.

Daarnaast zijn er ook duidelijk afspraken gemaakt, wat betreft taken die een stagiaire niet mag uitvoeren:

- Alleen openen en sluiten.
- Alleen op de groep staan of alleen met kinderen in andere ruimtes zijn.
- Alleen buiten spelen met de kinderen.
- Medicijnen toedienen.
- De telefoon aannemen.
- Acties en beslissingen nemen namens de Vlinderboom.

7 Opendeurenbeleid

Binnen het dagverblijf worden de kinderen geplaatst in een vaste groep, de stamgroep, met een eigen groepsruimte. Dit is de vaste basis voor elk kind. Elke groepsruimte kenmerkt zich door een eigen kleur van de vloer. Zo is het voor de kinderen makkelijk om hun eigen stamgroep te herkennen.

De groepsruimtes zijn door lage hekjes afgesloten van de centrale hal. Hierdoor staan de verschillende ruimtes constant met elkaar in contact. Op deze manier hebben de kinderen van de verschillende groepen toch contact met elkaar en de leidsters hebben het overzicht over het totale kinderdagverblijf. Dus ook als een pedagogisch medewerkster alleen op een van de groepen staat, voldoen wij nog aan het “vier-ogen-principe” zoals de commissie Guning adviseert.

Om een zo breed mogelijk aanbod van activiteiten te kunnen leveren, zijn de 2 peutergroepen voorzien van verschillende speelhoeken. Zo vind je in de ene groep bv. een uitgebreide poppenhoek en in de andere groep een hoek met verkleedkleden. Ook de centrale hal wordt als speelruimte gebruikt. Daarnaast zijn we trots op ons eigen atelier, waar de kinderen speciale creatieve activiteiten kunnen doen (onder begeleiding van een pedagogisch medewerker).

Binnen het kinderdagverblijf hanteren we een zgn. Open-deuren-beleid. Gedurende de dag zijn er verschillende perioden waarin de kinderen buiten hun stamgroep kunnen en mogen spelen. Op die manier kunnen de kinderen optimaal gebruik maken van ons breed aanbod van materialen en activiteiten. Ook krijgen ze de gelegenheid om in contact te komen met kinderen van andere groepen en andere leeftijden, waardoor ze extra kansen krijgen om hun sociale vaardigheden te oefenen. Maar ook een bezoekje aan het kleine broertje of zusje op de babygroep behoort tot de mogelijkheden. De eigen leiding van de stamgroep blijft altijd verantwoordelijk voor de kinderen van de eigen groep, ook al bevinden zij zich niet in de eigen groepsruimte.

Voor de een-jarigen in de babygroep is er regelmatig gelegenheid om alvast eens op een peutergroep te gaan kijken. Hierdoor verloopt de overgang van baby- naar peutergroep geleidelijk.

Om te zorgen voor voldoende rust binnen de groepen, is het op bepaalde momenten van de dag (bv tijdens het eten) de bedoeling dat de kinderen wel in hun eigen groepsruimte blijven. Dit wordt voor de kinderen duidelijk gemaakt door de hekjes van de ruimten te sluiten.

In het dagprogramma wordt aangegeven op welke momenten de kinderen zich buiten de stamgroep mogen begeven. Aan het begin van de dag starten de kinderen in hun eigen stamgroep. Aan het eind van de dag spelen de peuters van beide groepen samen, ofwel in de centrale hal ofwel buiten. Als er weinig peuters aanwezig zijn, op rustige dagen en in de vakantie, worden de kinderen van de beide peutergroepen samengevoegd in één groep en ze spelen dan op de groene peutergroep.

Elk dagdeel gaan de kinderen ook buitenspelen. Hiervoor beschikt De Vlinderboom over een kindvriendelijke tuin met veel speelruimte. Er staan geen grote speeltoestellen,

Pedagogisch Beleidsplan 2020

maar er is juist gekozen voor een tuin met natuurlijke elementen, die de kinderen uitdagen tot spel en ontdekking. Kinderen spelen hier onder toezicht van de pedagogisch medewerkers.

De peuters die ouder zijn dan 1,5 jaar slapen op een laag bedje, in de blauwe groepsruimte. De peuters van beide peutergroepen gaan in deze ruimte slapen, de andere peutergroepsruimte wordt op dat moment gebruikt door de kinderen die niet hoeven te slapen. Tijdens het slapen is er continue (minimaal) 1 leidster aanwezig in dezelfde ruimte, zodat de kinderen een vertrouwd gezicht zien bij zowel het inslapen als het wakker worden. Als een jonge peuter nog niet op een laag bedje kan slapen, zorgen wij voor een andere oplossing, b.v. een babybedje (in de slaapzaal), zodat we toch een rustige en veilige slaappleaats voor ieder kind bieden.

8 Ouders

De primaire verantwoordelijkheid voor de opvoeding ligt bij de ouders. In nauw overleg en samenwerking met ouders geven wij daar mede invulling aan, om op die manier zo goed mogelijk aan te sluiten bij de behoeften van het individuele kind.

Tijdens de eerste weken moeten niet alleen de kinderen wennen aan de nieuwe omgeving, maar ook hun ouders. De ouders moeten de pedagogisch medewerkers en de regels en gewoontes van het kinderdagverblijf nog leren kennen. Het vertrouwen moet nog groeien. Daarom is goed contact en regelmatig overleg belangrijk. Het dagelijks overleg tussen ouders en pedagogisch medewerkers zorgt ervoor dat het kind makkelijker overstapt van de thuissituatie naar de opvang en andersom.

Om te zorgen dat een kind zich snel veilig en vertrouwd voelt, is er extra aandacht voor de wenperiode. Het intakegesprek vindt plaats tijdens een huisbezoek. Op deze manier is er veel ruimte voor vragen en nadere kennismaking. Ouders horen dan ook wie de volgeleidster van hun kindje is en dat is ook schriftelijk vastgelegd. Tijdens dit intakegesprek wordt een afspraak gemaakt waarop ouders en kind op het dagverblijf komen wennen. Het wennen bij de baby's is meer gericht op de ouders. Een baby komt dus nooit alléén wennen, maar altijd samen met vader en/of moeder. Het is belangrijk dat ouders de pedagogisch medewerksters al kennen, zodat ze straks met een goed en veilig gevoel hun kindje bij ons achter kunnen laten. Tijdens deze kennismaking kunnen de ouders de gewoontes en bijzonderheden van hun kind al met de pedagogisch medewerksters (bij voorkeur met de volgeleidster) bespreken. Op die manier kunnen wij hier op inspelen en zal de overgang van thuis naar KDV minder groot zijn.

Bij de oudere kinderen is het wennen meer gericht op het kind. Het is belangrijk dat zij een korte tijd ($\pm 2 \frac{1}{2}$ uur) alleen komen wennen. Op die manier ervaren zij dat ze zonder vader of moeder op het dagverblijf gaan spelen en dat zij daarna weer opgehaald worden door de ouders.

Zeker in het begin is het belangrijk om zoveel mogelijk informatie te ontvangen en te geven over de kinderen. Op die manier leren de pedagogische medewerksters de kinderen sneller kennen en zijn de kinderen sneller gewend aan hun nieuwe omgeving.

Wanneer baby's overgaan naar de peutergroep krijgen zij ook eerst tijd om te wennen. Zij gaan eerst 2 halve dagen wennen voordat ze over gaan. Dit geeft ze de gelegenheid om rustig te wennen aan het ritme van een peutergroep.

Ouders ontvangen hiervoor een schriftelijke uitnodiging waarop ook de nieuwe volgeleidster vermeld staat.

Als een kind zelf nog niet (goed) kan praten is het belangrijk dat de pedagogisch medewerksters bij het ophalen vertellen wat het kind die dag heeft meegemaakt, zodat ouders daar op in kunnen spelen. Aan de andere kant is het voor de pedagogisch medewerksters belangrijk dat zij iets weten over de thuissituatie, dat ze bijv. weten dat een kind feest heeft gehad en daarom moe is. De ouders kennen hun eigen kind het best, dus zij kunnen ook vragen van de pedagogisch medewerksters beantwoorden als die bijv. merken dat een kind veel huult en zich moeilijk laat troosten.

Pedagogisch Beleidsplan 2020

Daarom is de bezetting van de groepen ook zo geregeld dat alle kinderen 's morgens in hun eigen stamgroep starten met hun eigen pedagogisch medewerkster. En 's avonds ook weer in hun eigen stamgroep bij een vaste pedagogisch medewerkster opgehaald worden.

We vinden het belangrijk dat ouders merken dat hun kind gezien en gewaardeerd wordt door de pedagogisch medewerkers. Ze laten hun kind dan met een positief gevoel achter op het kinderdagverblijf. Dit heeft weer een positief effect op het enthousiasme waarmee het kind zijn dag op het kinderdagverblijf begint.

Naast dit dagelijks contact zijn er nog verschillende andere overlegmogelijkheden:

- Voor kinderen tot 2 jaar is er een 'heen-en-weerschriftje' waarin de bijzonderheden van het kind dagelijks worden bijgehouden.
- Info-bord bij de peutergroepen geeft aan welke activiteiten er die dag gedaan zijn.
- Voor de ouders van de peuters verschijnt regelmatig het "Peuternieuws", waarin ouders op de hoogte gehouden worden van de thema's en activiteiten waar hun kind op de groep mee bezig is.
- Er is jaarlijks een oudergesprek over de ontwikkeling en het welbevinden van het kind. Hierin worden de gegevens besproken, die in KIIJK! worden gedocumenteerd. Mocht er eerder behoefte zijn aan een extra gesprek tussen ouders en pedagogisch medewerker, dan wordt hiervoor een afspraak gemaakt.
- Via de nieuwsbrief worden ouders op de hoogte gehouden van de algemene zaken met betrekking tot kinderdagverblijf De Vlinderboom.
- Thema en/of informatieavonden voor ouders/verzorgers.
- De oudercommissie, die een adviesrecht heeft m.b.t. het pedagogisch beleid.

9 Overdracht gegevens

Voordat de kinderen de dagopvang verlaten om naar school te gaan, wordt er door de volgeleidster van het kind een overdrachtsformulier ingevuld. Dit formulier wordt eerst met de ouders besproken. Ouders zorgen ervoor dat deze informatie naar de basisschool gaat.

Soms verlaat een kind voor de 4de verjaardag De Vlinderboom, bijvoorbeeld om naar een andere opvang te gaan. Dan wordt er, op verzoek van de ouders, een apart verslag gemaakt op basis van de gegevens van KIIJK!. De ouders kunnen dit, indien van toepassing, beschikbaar stellen aan de nieuwe opvang.

Op basis van de wet AVG is het ons niet toegestaan direct persoonlijke gegevens over kind en ouders door te geven aan een BSO. Omdat dit diverse particuliere bedrijven zijn, is hiervoor met iedere organisatie een aparte verwerkingsovereenkomst nodig, wat in de praktijk niet haalbaar is.

De overdracht dient daarom te worden gedaan door ouders of met toestemming van de ouders door de basisschool, gebaseerd op gegevens die wij aangeleverd hebben.

Pedagogisch Beleidsplan 2020

10 Tot slot

De directie en het team van De Vlinderboom hebben dit pedagogisch beleid zorgvuldig ontwikkeld en samengesteld. Hoewel de kwaliteit al van hoog niveau is, moeten en blijven we steeds kritisch kijken naar de (pedagogische) kwaliteit van De Vlinderboom en passen we zo nodig het beleid hier op aan.

Mocht u nog vragen hebben, neem dan gerust contact met ons op.

Kinderdagverblijf De Vlinderboom

Herstellenstraat 4

5051 TE Goirle

013-5300436

info@kdvdevlinderboom.nl

11 Bronnen

Dit document is tot stand gekomen met behulp van de volgende bronnen:

De honderd talen van kinderen 1998, SWP, Amsterdam	C. Edwards, L. Gandindi, G. Forman
Pedagogisch kader kindcentra 0-4 jaar 2009, Elseviers gezondheidszorg, Maarsen	E. Singer, L. Kleerekoper
Opvoeden in de kinderopvang volgens de Gordonmethode 2009, SWP, Amsterdam	S. Henderson
Peuteren en kleuteren 2014, SWP, Amsterdam	B. van de Grift
Een andere kijk op hoogbegaafdheid 2015, SWP, Amsterdam	M. Althuisen, E. de Boer, N. van Kordelaar
Spelenderwijs 2012, SWP, Amsterdam	S. Goorhuis-Brouwer
Kleine pedagogiek voor grote mensen 2007, SWP, Amsterdam	S. Goorhuis-Brouwer
Taalontwikkeling en stimulering van baby's, peuters en kleuters 2014, SWP, Amsterdam	S. Goorhuis-Brouwer
Alles op zijn tijd 2011, SWP, Amsterdam	S. Goorhuis-Brouwer
Peuters en kleuters onder druk 2014, SWP, Amsterdam	S. Goorhuis-Brouwer